

OŠ Antona Žnideršiča
OE LJUDSKA UNIVERZA Ilirska Bistrica

ŠTUDIJSKI KROŽKI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

*Študijski krožek
2018/2019 – 2019/2020*

Ilirska Bistrica, februar 2021

*Albanske ljudske
pravlјice v albanskem in
slovenskem jeziku*

Mentorica Vanda Volk

Pokrovitelji Andragoški center Slovenije in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Ilirska Bistrica, 2021

Kazalo vsebine

OREL IN KRALJ	2
NOREC, OVCA IN KONEC SVETA	6
POL PETELINA	9
TRIJE BRATJE	17
TEŽKI ČASI.....	24

OREL IN KRALJ

Shqiponja dhe mbreti

Nekoč je živel fant, ki je z lokom in puščici hodil na lov v gore. Nekega dne je bil fant cel popoldan na lovu. Ulovil ni nobene živali in bal se je, da bo ostal lačen. Naenkrat je od zgoraj zaslišal krik. Ko je dvignil pogled, je zagledal močnega orla, ki je hitro letel na nebu. Orel je v dolgih krempljih držal kačo in letel proti svojemu gnezdu zelo blizu vrha gore, kjer fant še nikoli ni bil. Pozorno je opazoval, kako je orel spustil kačo v gnezdo, in spet odletel iskati drug plen. Fant se je odločil, da se povzpne na goro, da bi gnezdo podrobneje videl. Ko je prišel tja, je v bližini mrtve kače našel majhnega orla. Spomnil se je, da mu je oče povedal za orlove mladiče, in bil je navdušen, ko je od blizu videl takšno bitje.	Na ishte njëherë një djalë që shkonte për gjueti maleve me hark dhe me shigjeta. Një ditë, djali brodhi gjithë pasditen duke gjuajtur maleve, por nuk gjeti asnjë kafshë dhe filloi të shqetësohej se nuk do të kishte gjë për të ngrënë në darkë. Papritur, djali dëgjoi një klithmë nga lart. Kur hodhi vështrimin lart, ai pa një shqiponjë të fuqishme që fluturonte në qiell me shpejtësi të madhe. Shqiponja mbante me kthetrat e saj të gjata një gjarpër dhe djali pa se zogu i fuqishëm fluturoi drejt folesë së tij lart në mal, shumë afër majës së tij, aty ku djali nuk kishte qenë kurrë më parë. Ai pa me vëmendje se si shqiponja lëshoi gjarpërin në fole, dhe fluturoi sërish për të kërkuar një pre tjetër. Djaloshi vendosi të ngjitej në mal të shihte më nga afër. Kur më në fund arriti te foleja, ai gjeti një zog të vogël shqiponje pranë gjarpërit të ngordhur. Ai u kujtua se i ati i kishte folur për zogjtë e shqiponjës, dhe djaloshit iu bë qejfi që shihte një krijesë të tillë nga afër.
--	---

Nenadoma se je kača preselila v gnezdo in fant je ugotovil, da kača sploh ni mrtva. Strupena kača je dvignila glavo in nameravala ugrizniti orliča. Fant ga je želel obvarovati, zato je izvlekel je lok, usmeril puščico v kačo in jo ubil.

Orlovega mladiča je vzel in odnesel proti domou. Ko je bil fant čisto blizu doma, je od zgoraj zaslišal piskanje. Ko je dvignil glavo, je zagledal mogočnega orla, ki se vrti na nebu.

"Zakaj si vzel mojega otroka?" je vprašal orel.

Papritur, gjarpri lëvizi në fole dhe djaloshi e kuptoi se ai nuk ishte aspak i ngordhur. Gjarpri helmues ngriti kokën dhe ishte gati duke pickuar zogun e shqiponjës, por djaloshi ishte i shpejtë me harkun e tij. Ai tërhoqi harkun, mori shenjë gjarprin dhe e vrau përpara se ai të pickonte zogun e shqiponjës. Meqë i kishte shpëtuar jetën, djaloshi vendosi që tani zogu i shqiponjës i përkiste atij. Ai e ngriti ngadalë zogun nga foleja, zbriti malin dhe u nis për në shtëpi. Kur djaloshi ishte shumë pranë shtëpisë, dëgjoi një zhurmë fishkëlljese nga lart. Kur ngriti kokën, pa shqiponjën e fuqishme që rrotullohej në qiell. "Pse ma more fëmijën?" e pyeti shqiponja.

"Ker sem ga rešil pred kačo, ki je nisi ubil," odvrne fant. Mogočni orel je letal naokrog po nebu, v jezi in obupu je plapolal s krili. Na koncu je rekel: "Vrnite mi otroka in podaril ti bom svoj oster vid in moč.« Fant se je strinjal, saj bi bilo takšno zavezništvo zanj zelo koristno. Od tega dne sta mogočni fant in orel postala neločljiva. Orel je letel visoko na nebu in mu kazal najboljši plen. Fant je zrasel v moškega, ki je postal znan kot najboljši, najpogumnejši in najmočnejši lovec med vsemi. Tako so se prebivalci te države zaradi njegovih sposobnosti in moči odločili, da ga postavijo za kralja, in ga imenovali Albanca. Fant je postal je mogočen kralj, ki je branil svojo državo in ljudi pred sovražniki. Če danes pogledate albansko zastavo, boste videli figuro orla in se vedno spomnili na pogumnega kralja in njegovega prijatelja, orla.	“Sepse e shpëtova nga gjarpri që ti nuk e vrave”. Shqiponja e fuqishme fluturoi rrotull në qiell, duke tundur krahët e zemëruar dhe e dëshpëruar. Në fund, i tha “Më kthe fëmijën dhe unë do të jap dhuntinë e syve të mi të mprehtë dhe krahëve të mi të fuqishëm.” Djali ra dakord sepse e pa që një aleat i tillë do të ishte shumë i dobishëm. Që nga ajo ditë, djali dhe shqiponja e fuqishme u bënë të pandashëm. Shqiponja fluturonte lart në qiell dhe i tregonte djalit se ku ndodhej preja më e mirë. Djali u rrit e u bë burrë, dhe u bë i njohur si gjuetari më i mirë nga të gjithë, trim dhe i fuqishëm dhe kurrë nuk i trembej syri nga armiqtë. Kështu, prej aftësive dhe fuqisë së tij, njerëzit e atij vendi vendosën ta bëjnë mbret dhe e quajtën Shqipe. Ai u bë një mbret i fuqishëm dhe mbrojti vendin dhe popullin e tij nga armiqtë. Nëse vështron flamurin shqiptar sot, do të shohësh një figurë shqiponje, dhe do të kujtosh gjithmonë mbretin trim dhe miken e tij, shqiponjën.
---	--

NOREC, OVCA IN KONEC SVETA

Nastradini hodža* je ime modrega norca v turških zgodbah in v zgodbah onkraj Turčije, na Bližnjem vzhodu in v Severni Afriki, daleč na Balkanu, v Rusiji ter celo v Indiji in na Kitajskem...	Hoxhë Nastradini është emri i budallait të mençur në shumë përralla turke, dhe në përralla përtej Turqisë në Lindjen e Mesme e në Afrikën e Veriut, e deri në Ballkan, në Rusi e madje deri në Indi dhe Kinë...
Hodža Nastradini je imel jagnje, ki je zraslo in bilo dobro rejeno. K njemu so prišli sosedje. Rekli so mu: "Hodža Nastradini, tvoja ovca je debela. Pojdimo in jo pojejmo v bližini reke. Vreme je sončno in toplo. Zabavajmo se in praznujmo! «	Hoxhë Nastradini kishte një qengj që tashmë ishte rritur, dhe i vijnë komshinjtë. “Hoxhë Nastradin, delja jote qenka majmur. Eja shkojmë dhe e therim aty afër lumit. Dielli është i ngrohtë, eja bëjmë qejf e festojmë!”
"Ne, ne," je dejal Nastradini. Sosedje so mu rekli: "Nastradini, nisi slišal? Jutri je konec sveta! « Odgovoril je: "Se bo svet končal ...? No, dobro."	“Jo, nuk e bëj këtë” tha Nastradini. “Nastradin, nuk e ke dëgjuar? Nesër është fundi i botës!” “Do t’i vijë fundi botës...? Epo shumë mirë”.
Nastradini in sosedje so ovco tako pripeljali na rečni breg. Sosedje so slekli obleke ter skočili v reko, se kopali in hladili v vodi.	Kështu, ata morën delen dhe e çuan në breg të lumit, dhe atje nën rrezet e ngrohta të diellit, Nastradini e bëri gati dhe e theri delen. Pastaj i rropi lëkurën. Nën rrezet e ngrohta të diellit, shokët e Nastradinit hoqën rrobat dhe u hodhën në lumë, duke notuar e duke u freskuar në ujë.
Nastradini pa je zaklal ovco in naredil nabodala. Zakuril je tudi ogenj ter pričel s peko mesa. Njegovi sosedje so ostali v reki in uživali.	Nastradini bëri një hell, bëri një zjarr dhe filloi të pjekë mishin. Shokët e tij, komshinjtë, u lanë në ujë, duke u kënaqur ndërsa Nastradini lodhej e lodhej duke punuar.

Po dolgem času je prijatelje iz vode privabil dišeč vonj mesa. Prišli so iz reke, da se najedli sveže pečenega mesa.

Rekli so: "Nastradini, kako dobro diši, ampak... Nastradini, kje so naša oblačila?"

Rekel je: "Oblučila? Zažgal sem jih, da sem ustvaril ogenj."

"Si nam zažgal oblačila, da si spekel ovco?" so vprašali sosedje. "Da," je rekel Nastradini. "Zakaj bi se trudil z nabiranjem dračja? Jutri prihaja konec sveta. Jejite zdaj.«

*hodža – muslimanski duhovnik

Pas një kohe të gjatë, era e mirë e mishit të pjekur u ngacmoi hundët. Kështu, dolën nga lumi.

“Nastradin, sa erë e mirë vjen, por... Nastradin, ku i kemi rrobat?”

”Rrobat? I dogja për të bërë ^{OBJ}zjarrin”.

“Na dogje rrobat për të pjekur delen?”

“Po”, tha Nastradini. “Pse e vrisni mendjen? Nesër vjen fundi i botës. Hani tani”.

POL PETELINA

**GJYSMA
GJELI**

Nekoč sta živela starec in starka. Na tem svetu sta imela le mačko in petelina. Bila sta zelo revna in lačna. Veliko sta prepirala, zato sta se odločila, da se za vedno ločita. Starka je vzela mačko, starec pa petelina. Mačka je lovila ptiče, starka pa jih je kuhala, da je imela kaj jesti. Ubogi starec ni imel kaj jesti, saj mu petelin ni lovil hrane. Minilo je nekaj časa in starec je odšel do petelina ter rekel: "Žal mi je prijatelj, ampak lačen sem in moram te pojesti. Dal te bom na polovico in polovico bom pojedel.« Petelin se je strinjal. Starec je petelina razdelil na polovico in od tega dne se je petelin imenoval Gjysmagjeli (pol). Petelin je živel pri starcu, a čez nekaj časa je pomislil: "Moram kaj delati, da zaslužim." Zato je petelin začel z eno nogo skakati po ulici. Med potjo sreča žabo v ribniku. Vpraša ga: "Kvak ... kam greš ... kvak?" Petelin ji odgovori: "Na svet sem prišel, da prinašam srečo."	Na ishte një herë, një plak dhe një plakë. Gjithçka që kishin në këtë botë ishte një mace dhe një gjel. Ata ishin shumë të varfër dhe shumë të uritur, dhe u grindën keqas me njëri-tjetrin e vendosën që të ndaheshin përgjithmonë. Plaka mori macen, ndërsa plaku mori gjelin. Macja kapte zogj të vegjël dhe plaka i piqte zogjtë, e kështu kishte diçka për të ngrënë. Por plaku i gjorë nuk kishte asgjë për të ngrënë. Kaloi një farë kohe dhe një ditë ai shkon te gjeli dhe i thotë, "Më vjen keq or mik... nuk kam ç'bëj, do të të ndaj në gjysmë dhe do të ha gjysmën tënde". Dhe gjeli pranoi. Plaku e ndau gjelin në gjysmë dhe që nga ajo ditë u quajt Gjysmagjel. Gjysmagjeli jetoi me plakun, por pas ca kohësh mendoj, "Duhet të shkoj për kësmet që të fitoj para". Prandaj Gjysmagjeli u nis duke kërcyer me një këmbë në rrugë për të shkuar për kësmet. Rrugës takon një bretkosë që rrinte në një pellg: "Kuak... ku po shkon... kuak?" "Kam dalë në botë për kësmet".
--	---

"Gjysmagjeli, vzemi me s sabo in pomagala ti bom noč in dan," odvrne žaba. Petelin jo povabi: "Pridi žaba, stopi v moj trebuh." In žaba je skočila v trebuh petelina. Ta je nadaljeval svojo pot in srečal lisico. Lisica ga je vprašala: "Kam greš?" Petelin ji odgovori: "Na svet sem prišel, da prinašam srečo." "Gjysmagjeli vzemi me s sabo in pomagala ti bom," odvrne lisica. Petelin jo povabi: "Pridi lisica, stopi v moj trebuh.« In lisica je skočila v trebuh petelina. Petelin je nadaljeval svojo pot, dokler ni srečal volka: "Kam greš?", ga je vprašal volk. Petelin mu odgovori: "Na svet sem prišel, da prinašam srečo." »Petelin vzemi me s seboj in pomagal ti bom«, je rekel volk in skočil v trebuh petelina. Petelin je s skakanjem po eni nogi nadaljeval svojo pot, dokler ni srečal miške. "Kam greš?" ga je vprašala miška. "Na svet sem prišel, da prinašam srečo," je rekel petelin. Miška je prosila petelina, naj jo vzame s seboj in pridružila se je ostalim živalim v petelinovem trebuhu.	"Gjysmagjel o Gjysmagjel, më merr mua në bark, kur të kërkosh ndihmë do të dal me vrap". "Eja bretkosë, hyr në barkun tim". Dhe bretkosa kërcëu në barkun e Gjysmagjelit dhe ai vazhdoi rrugën duke u hedhur me një këmbë derisa takohet me një dhelpër: "Ku po shkon?" "Kam dalë në botë për kësmet". "Gjysmagjel o Gjysmagjel, më merr mua në bark, kur të kërkosh ndihmë do të dal me vrap". "Eja dhelpër, hyr në barkun tim". Dhe dhelpra kërcëu në barkun e Gjysmagjelit dhe ai vazhdoi rrugën duke u hedhur me një këmbë derisa takohet me një ujk: "Ku po shkon?" "Kam dalë në botë për kësmet". "Gjysmagjel o Gjysmagjel, më merr mua në bark, kur të kërkosh ndihmë do të dal me vrap". "Eja ujk, hyr në barkun tim". Dhe ujku kërcëu në barkun e Gjysmagjelit dhe ai vazhdoi rrugën duke u hedhur me një këmbë derisa takohet me një mi të vogël: "Ku po shkon?" "Kam dalë në botë për kësmet". "Gjysmagjel o Gjysmagjel, më merr mua në bark, kur të kërkosh ndihmë do të dal me vrap". Dhe miu
---	--

Petelinov trebuh je bil sedaj poln. Ustavil se je na kraljevem vrtu, ki je bil poln zeljnih glav. Pričel je kikirikati, tako, kot znajo samo najboljši petelini. Ko je kralj slišal petje je rekel: "Kaj je ves ta hrup? Ujemite tega petelina! " Kraljevi stražarji so šli iskat petelina na zeljni vrt. Porezali so vse zeljnate glave in le s težavo našli petelina. "Ulovite ga in ga specite!" je kralj ukazal stražarjem. Stražarji so petelina dali v pečico. Gjysmagjeli je prosil živali, ki jih je vzel na poti, naj mu pomagajo. Na pomoč mu je priskočila žaba. Z vodo, ki se jo je napila v ribniku, je pogasila ogenj v pečici. "No," je rekel kralj, "vrzite ga gosem, da ga pokljuvajo in umrl bo." Stražarji so petelina vrgli med gosi, ki so ga pričele takoj kljuvati. Petelin je prosil prijatelje naj mu pomagajo. Iz	kërceu në barkun e Gjysmagjelit dhe ai vazhdoi rrugën duke u hedhur me një këmbë. Por tani barku i ishte mbushur plot dhe Gjysmagjeli hyri në kopshtet e pallatit të mbretit. Dhe atje në kopshtin e mbjellë me lakra, ai filloi të këndojë ashtu si di të këndojë vetëm një gjysmagjel. Mbreti doli me vrap. "Ç'është gjithë kjo zhurmë? Kapeni atë gjel!" Rojet e mbretit dolën të kërkojnë gjelin në kopshtin me lakra. Dhe i prenë të gjitha kokat e lakrave derisa erdhën tek e fundit. Dhe aty, brenda në lakër, gjetën Gjysmagjelin. "Kapeni dhe piqeni atë gjysmagjel!" tha mbreti. Kështu ata e kapën Gjysmagjelin dhe e futën në furrë. "Më shpëto" tha Gjysmagjeli. Bretkosa doli nga barku i tij dhe i gjithë uji që kishte gëlltitur nga pellgu vërshoi mbi zjarr dhe fiku flakët. "Epo mirë", tha mbreti, "Hidheni te patat që ta çukisin me sqep gjysmagjelin e të ngordhë!" Dhe rojet e hodhën në mes të patateve. Dhe patat u bënë gati ta çukisin me sqep. Sapo filluan ta çukisin, Gjysmagjeli tha "Më shpëto!" Dhe del
---	--

njegovega trebuha je prišla lisica in pojedla vse gosi. "No," je rekel kralj, "nesite petelina v hlev in naj ga poteptajo konji.« Stražarji so petelina zaprli v hlev, konji pa so se povzpeli na zadnje noge, da ga poteptajo. Petelin ponovno prosi prijatelje za pomoč. In iz njegovega trebuha je skočil volk, ki je pobil vse kraljeve konje. "No," je rekel kralj, "zaprite petelina v kraljevo zakladnico.« Petelina so zaprli v zakladnico, a ta je pričel kričati in prositi prijatelje za pomoč. Medtem je jedel zlatnike, enega za drugim, dokler ni pojedel vseh. In trebuha petelina je skočila miška, ki je pregrizla skrinjo in vanjo naredila luknjo. Petelin je pobegnil skozi luknjo in se s polnim trebuhom zlatnikov odpravil domov k starcu. Stražarji so bili prepočasni, da bi ga ujeli.	nga barku i tij dhelpra dhe dhelpra i hëngri të gjitha patat. “Epo mirë,” tha mbreti. “Futeni në stallë, le ta shkelin me këmbë kuajt e mi dhe të ngordhë!” Kështu, rojet e mbretit e hodhën Gjysmagjelin në stallë dhe mbyllën derën e stallës me shul, dhe kuajt u ngritën në dy këmbët e pasme duke kërcyer lart, gati për ta shkelur Gjysmagjelin... “Më shpëto!” tha ai. Dhe nga barku i tij doli ujku, i cili i vrau të gjithë kuajt e mbretit. “Epo mirë,” tha mbreti. “Futeni dhe kyçeni mirë në arkën e thesarit tim!” Kështu, rojet hapën arkën e thesarit të mbretit dhe e futën Gjysmagjelin brenda dhe e kyçën mirë. Arka e thesarit ishte plot me monedha floriri, dhe Gjysmagjeli i hëngri një nga një derisa të gjitha i futi në bark... “Më shpëto” tha Gjysmagjeli!” Dhe nga barku i tij doli miu dhe miu brejti një vrimë në anë të arkës së thesarit. Dhe nga vrima Gjysmagjeli doli jashtë me të gjitha monedhat e floririt në bark, dhe duke kërcyer mori rrugën për t’u kthyer te plaku. Ndërsa Gjysmagjeli kërcente rrugës, dhe rojet e mbretit e ndiqnin pas (por nuk ishin aq të shpejtë sa ta kapnin), një
---	---

"Tukaj bom živel s tabo," je starcu rekel petelin Gjysmagjeli. "Ampak moraš me dobro nahraniti in mi dati prijeten prostor za spanje. Ne pozabi me vsak dan udariti s palico." Ko je starec udaril petelina po hrbtu, mu je iz kljuna padel zlatnik. Starec je vzel kovanec in kupil veliko hrane, da ne bo lačen. Vsak dan je petelina udaril s palico in vsak dan je dobil nov zlatnik. Ko je starka izvedela, da je starec bogat, je postala ljubosumna. Svojo mačko je poslala poiskati zlatnike.	monedhë floriri i del nga sqepi dhe i bie në rrugë. Dhe duke kërcyer në një këmbë, kthehet te plaku. “Unë do jetoj këtu me ty”, i tha Gjysmagjeli. “Por duhet të më ushqesh mirë dhe të më japësh një vend të butë ku të fle gjumë. Mos harro të më godasësh me shkop çdo ditë”. Plaku e goditi Gjysmagjelin me shkop, dhe nga sqepi i doli një monedhë floriri. Plaku, mori monedhën dhe bleu plot ushqim për të ngrënë e i teproi. Ditën tjetër, ai e goditi sërish Gjysmagjelin me shkop, dhe prapë doli një monedhë tjetër, edhe ditën tjetër një monedhë tjetër; çdo ditë nga një monedhë floriri. Plaka kur e mori vesh se plaku ishte bërë i pasur me gjithë ato monedha floriri, u bë xhelozë dhe dërgoi macen të gjente edhe ajo monedha floriri.
--	--

Mačka se je odpravila k petelinu. Na tleh je našla zlatnik, ki je padel petelinu, in ga pojedla.

Hotela je prevariti starko, saj je našla le en zlatnik. Po poti domov je jedla tudi druge stvari. Ko je prišla domov je starka udarila mačko, je iz njenih ust prišel zlatnik. Starka se je veselila, a le en dan.

Naslednji dan, ko jo starka udarila mačko, je iz njenih ust prišel kušar. Spet naslednji dan pa miška.

Dhe macja u nis për rrugë, dhe mbërriti aty ku kishte rënë monedha e floririt nga sqepi i Gjysmagjelit. Dhe macja e hëngri monedhën dhe vazhdoi rrugën. Por, pas kësaj nuk gjeti më monedha floriri, prandaj filloi të gëlltisë gjëra të tjera.

Dhe kur macja u kthye te plaka, ajo mori shkopin dhe e goditi macen. Dhe ja, nga goja i doli një monedhë floriri. Plaka u gëzua... por vetëm për një ditë. Ditën tjetër, kur goditi macen, nga goja i doli një hardhucë.

Dhe ditën tjetër, kur e goditi, nga goja i doli një mi.

Dhe ditën e tretë, nga goja i doli një gjarpër.

Četrty dan je iz ust mačke prišla kača. Starka se je zelo razjezila in pretepala mačko dokler ni umrla. Starka pa je umrla od silnega besa. Starec in petelin, sta sita in zadovoljna živila do konca svojih dni.	Plaka u inatos aq shumë, sa e rrahu macen derisa ngordhi, edhe ajo vetë vdiq nga inati. Dhe kështu, Gjysmagjeli dhe plaku jetuan të ngopur e të kënaqur gjithë ditët e jetës.
--	---

TRIJE BRATJE

Nekoč je reven mož umrl in pustil za seboj ženo in sina. Fant se je imenoval Kordha in sčasoma je postal velik in močan. Mati in sin sta bila srečna skupaj, vendar sta bila zelo revna. Nekega dne je Kordha vprašal mamo: 'Ali mi oče ni ničesar zapustil, da bi se ga spomnil?' 'Nekaj stvari je bilo, sin moj,' je odgovorila dečkova mati, 'a bila sem jih prisiljena prodati, da smo lahko jedli. Samo ene stvari se lahko spomnim ... meča, ki ga je tvoj oče skril v streho. Morda je še vedno tam.' Kordha je bil presrečen, ko se je povzpел na streho in našel meč še vedno tam, zarjavel in pokrit s prahom. Fant je meč očistil in loščil, dokler ni zasijal kot nov. Že naslednji dan je Kordha rekel materi, da bo zapustil vas in šel iskal svojo srečo, da ne bodo več revni. Mati ga je prosila, naj ne odhaja. Sim ji je zagotovil, da se bo vrnil, takoj ko bo lahko. 'In ko se vrnem,' je rekel materi, 'ne bomo nikoli več revni ali lačni. Bili bomo bogati in uspešni.' Po prvem tednu potovanja je Kordha prispel na goro, kjer je spoznal drugega fanta, imenovanega Ylli. Ylli je delil hrano s Kordho in prisegla sta, da bosta brata in se za vedno varovala pred hudim. "Najini usodi sta sedaj združeni," je dejal Kordha, ko je dvignil meč proti nebu.	Na ishte njëherë një burrë i varfër që vdiq dhe la pas gruan dhe djalin e tij. Emri i djalit ishte Kordha, dhe me kalimin e kohës ai u bë i madh e i fortë. Nëna dhe djali ishin të lumtur së bashku, por ishin shumë të varfër. Një ditë, Kordha pyeti nënën e tij, "A nuk ka asgjë që më ka lënë babai kujtim?" "Ai na la ca gjëra, bir", u përgjigj nëna, "por u detyrova t'i shes për të blerë ushqim. Më kujtohet që ka mbetur vetëm diçka... një shpatë që yt atë e kishte fshehur në çati. Ndoshta është ende atje". Kordha u gëzua shumë kur u ngjiti në çati dhe e gjeti shpatën ende atje, të ndryshkur dhe të mbuluar me pluhur. Djali e pastroi shpatën dhe filloi ta lustronte derisa u bë si e re. Ditën tjetër, Kordha i tha nënës se do të largohej nga fshati për të kërkuar fatin dhe që të mos ishin më të varfër. Nëna iu lut djalit të mos largohej, por djali i tha të mos shqetësohej sepse do të kthehej sa më shpejt të mundej. "Dhe kur të kthehem", i tha ai nënës "nuk do të jemi më të varfër e as të uritur më kurrë. Do të jemi të pasur dhe të begatë". Pas një jave udhëtim, Kordha mbërriti te një mal ku takoi një djalë tjetër që e kishte emrin Ylli. Ylli i dha Kordhës për të ngrënë nga ato që kishte dhe ata dhanë besën që do të bëheshin vëllezër dhe do të mbronin gjithmonë njëri-tjetrin nga rreziqet. "Fatet tona tani janë bashkuar", tha Kordha ndërsa ngriti shpatën drejt qiellit.
---	---

Naslednji dan sta se fanta odpravila iskat srečo in pustolovščine. Veliko dni in noči sta potovala po razgibanem terenu in gostem gozdu. Neke noči sta se ob jasni luni ustavila ob majhnem jezeru. Oba sta bila izčrpana in lačna, nobenemu pa ni uspelo ujeti ribe za večerjo.

Sredi noči se je iz teme prikazal še en fant in popotnikoma ponudil sveže ribe. Ime mu je bilo Deti in pridružil se je Kordhi in Ylliju. Trije so prisegli, da bodo bratje in se bodo vedno varovali.

Tako so se trije fantje naslednje jutro odpravili iskat srečo in pustolovščino. Potovali so sedem dni in sedem noči, dokler niso prišli do veličastnega gradu, obkroženega z ogromnim jarkom, zgrajenega v globoki in čudoviti dolini z visoko travo. Na drugi strani jarka je ob grajskih vratih stal ponosni kralj. Rekel je, da se bo vsak moški ali fant, ki je dovolj pogumen, da preskoči jarek, lahko poročil svojo hčerko. "Če pa ne bi uspel skočiti preko jarka," je rekel kralj s svojim glasom, "če pristaneš v vodi, boš izgubil glavo z mečem mojega najboljšega vojaka!"

Ditën tjetër, dy djemtë u nisën në kërkim të fatit dhe aventurave. Ata udhëtuan për shumë ditë e net, nëpër vende të ashpra e pyje të dendur, derisa një natë ndaluan të pushojnë pranë një liqeni të vogël nën hënën e kthjellët. Dy djemtë ishin të rraskapitur dhe shumë të uritur, dhe asnjëri prej tyre nuk arriti të kapë peshk për darkë.

Në mes të natës, nga errësira u doli përpara një djalë tjetër që u dha udhëtarëve peshk të freskët për të ngrënë. Emrin e kishte Deti dhe u bashkua me Kordhën dhe Yllin, e të tre dhanë besën se do të ishin vëllezër dhe do të mbronin gjithmonë njëri-tjetrin.

Kështu, të tre djemtë u nisën të nesërmen në mëngjes në kërkim të fatit dhe aventurës. Ata udhëtuan shtatë ditë e shtatë net derisa mbërritën te një kështjellë e mrekullueshme e rrethuar nga një hendek i madh dhe e ndërtuar në një luginë të thellë e të bukur me bar të gjatë. Mbreti mendjemadh qëndronte në portat e kështjellës dhe tha se nëse ndonjë burrë ose djalosh kishte aq guxim sa të kalonte me kërcim hendekun, ai do t'i jepte vajzën e tij për grua. "Por, nëse nuk arrin të kalosh hendekun", tha mbreti me zë buçitës, "nëse bie në ujë, atëherë do të të fluturojë koka nga shpata e ushtarit tim më të mirë!"

Kordha je želel poskusiti preskočiti jarek in osvojiti princesino roko, vendar se je bal, da mu ne bi uspelo in bi izgubil glavo. 'Kdo bo skrbel za mojo mamo, če bi mi spodletelo?' je pomislil sam pri sebi.

Nato je Ylli stopil in dal Kordhi kamen. 'Zakaj ne vržeš tega kamna čez jarek in vidiš, kako leti?' je predlagal njegov brat.

Kordha je storil, kot je predlagal Ylli, in vrgel je kamen čez jarek ter videl kako je pristal na drugi strani pri grajskih vratih.

'To ni bilo tako težko, kajne?' Je vprašala Ylli.

"Ampak jaz nisem kamen," je odgovoril Kordha. "Tehtam veliko več kot majhen kamenček."

Kordha donte ta provonte të kërcente në anën tjetër të hendekut dhe të fitonte dorën e princeshës, por kishte frikë se nuk do ta kalonte dot e do t'i pritej koka. "Kush do të kujdeset për nënën time nëse nuk arrij të fitoj?" mendoi ai me vete.

Pastaj, Ylli u afrua dhe i dha Kordhës një gurë. "Pse nuk provon ta hedhësh këtë gur përtej hendekut dhe të shohësh si fluturon", i tha ai vëllait të tij.

Kordha bëri siç i tha Ylli dhe e hodhi gurin përtej hendekut dhe e pa që ra në portat e kështjellës në anën tjetër.

"Nuk ishte aq e vështirë, apo jo?" e pyeti Ylli.

"Por unë nuk jam gur", u përgjigj Kordha. "Unë peshoj shumë më shumë se një gur i vogël".

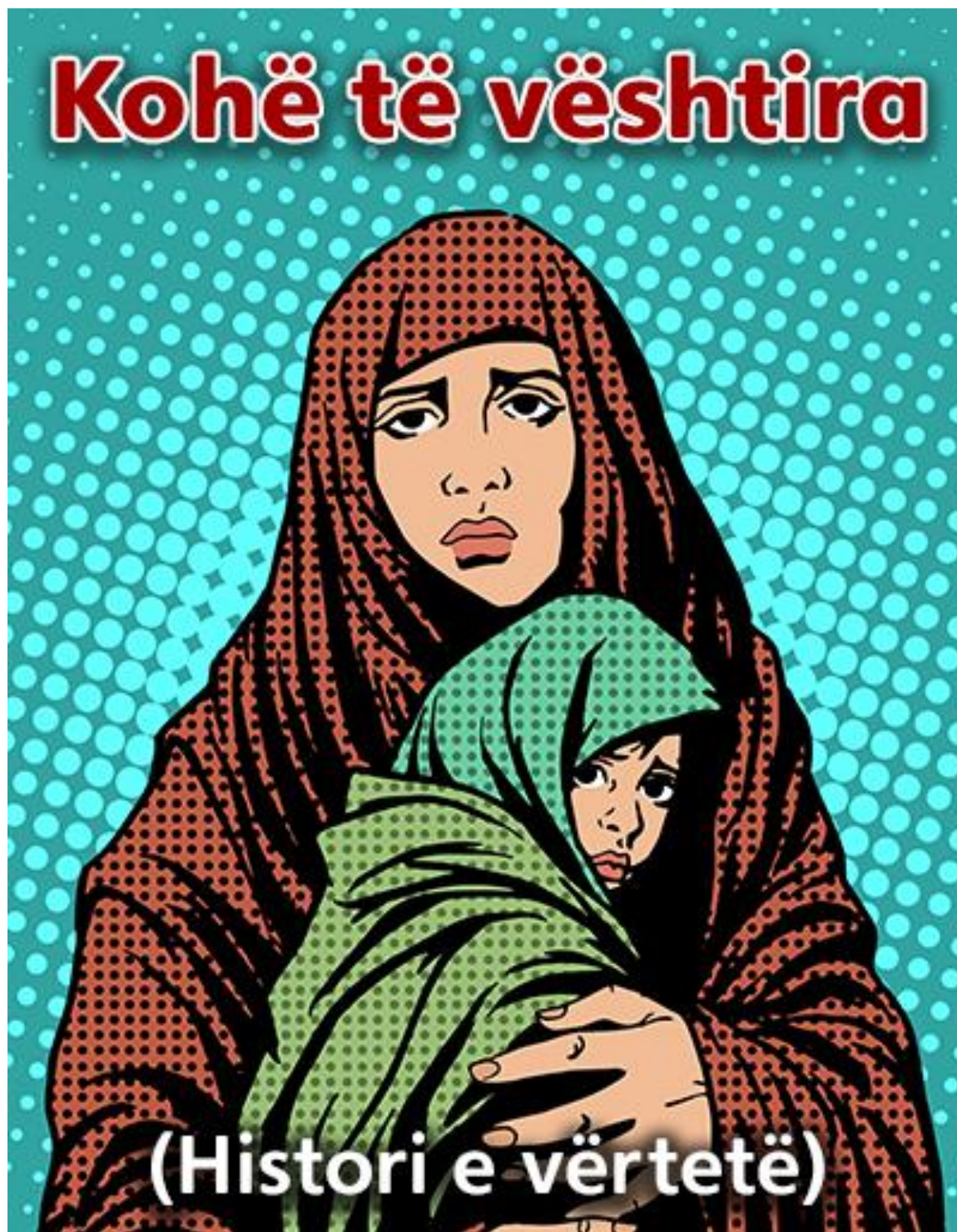
Ylli se je le nasmejal svojemu bratu. Potem je prijel za roko Kordino in Detijevo roko, nato pa brez kakršnega koli opozorila začel teči proti robu jarka, ki je obdajal grad. 'Vse, kar morate storiti, je, da si predstavljate, da ste lahki kot majhen kamen!' je vzkliknil Ylli, ko so se trije bratje približali robu jarka in skočili v zrak. Z Yllijevo pomočjo sta brata letela vse višje v zrak in prečkala vodo tako enostavno, kot da bi bili drobní kamni, ki jih je vrgel velikan. Ko so pristali na drugi strani, je kralj začuden ostal brez besed. Številni pogumni možje so poskušali preskočiti vrzel in so izgubili življenje. »Kateri izmed vas pogumnih fantov se bo poročil mojo hčerko?« je vprašal kralj. Ylli in Deti sta se brez obotavljanja odločila, da bo njun brat Kordha tisti, ki se bo poročil s princeso. Že naslednji dan je bila velika slovesnost s hrano in glasbo ter veliko praznovanja. Trije bratje so bili oblečeni v čudovita oblačila in Kordha je bil prepričan, da je najsrečnejša oseba na vsem svetu. Princesa je bila prijazna, lepa in milostljiva. Pogovarjala se je z Ylli in Deti ter ves dan držala Kordho za roko in ga niti za trenutek ni zapustila. Po poroki so se trije bratje usedeli skupaj in se poskušali odločiti, kaj bi lahko storili naprej. Kordha je bil	Ylli qeshi me vëllanë e tij. Atëherë, mori dorën e Kordhës dhe dorën e Detit dhe pa i paralajmëruar fare, filloi të vrapojë drejt cepit të hendekut që rrethonte kështjellën. "Vetëm imagjinoni sikur jeni të lehtë si një gur i vogël", thirri Ylli ndërsa të tre vëllezërit iu afruan cepit të hendekut dhe kërcyen në ajër. Me ndihmën e Yllit, vëllezërit fluturuan lart e më lart në ajër dhe kaluan përtej ujit me lehtësi të madhe, si të ishin gurë të vegjël të hedhur nga dora e një gjiganti. Kur u ulën në anën tjetër, mbreti kishte mbetur pa fjalë dhe i habitur. Shumë burra trima kishin provuar të kërcenin hendekun dhe kishin humbur jetën. "Cili nga ju djelmosha guximtarë do të jetë ai që do të martohet me vajzën time?" pyeti mbreti. Ylli dhe Deti vendosën pa menduar gjatë se me princeshën do të martohej vëllai i tyre Kordha. Ditën tjetër, u bë një dasmë e madhe me ushqime dhe muzikë e plot festime. Të tre vëllezërit u veshën me rroba të bukura dhe Kordha ishte njeriu më i lumtur në botë. Princesha ishte e sjellshme, e bukur dhe e hirshme. Fliste me Yllin dhe Detin dhe ndenji gjithë ditën dorë për dorë me Kordhën e nuk u largua asnjë çast prej tij. Pas dasmës, të tre vëllezërit u ulën të bisedojnë se çfarë do të bënin më pas. Kordha mendonte se ishte koha të kthehej në shtëpi dhe kështu i pyeti
--	---

prepričan, da je čas, da se vrne domov k materi, zato je vprašal svoje brate, če se mu želita pridružiti in si ustvarili življenje v njegovi vasi. "Obljubili smo, da bomo bratje in se bomo vedno ščitili," je dejal Ylli. 'Bratje ostanemo skupaj,' je z nasmehom dejal Deti. In tako so se princesa in trije bratje odločili, da bodo naslednje jutro odšli v Kordhovo vas. Kralju je bilo žal, da bo hči zapustila palačo, vendar je vedel, da bo zadovoljna z možem. Mlademu paru je dal ogromno skrinjo, polno zlata, da bi lažje začela skupno življenje. Trije bratje in čudovita princesa so se odpravili na pot, ravno ko je sonce vzhajalo nad grebenom doline. Potovali so veliko dni in veliko noči in pot ni bila vedno lahka ali brez bitke, a končno so vsi štirje prispeli v Kordin skromen dom v majhni vasici. Ko je zaslišala zvok konj je Kordina mama s solzami v očeh pritekla pozdraviti sina. Ni mogla verjeti, da je bil oblečen v tako lepa oblačila in da je bil poročen s tako lepo princeso. Nato je Kordha svojo mamo predstavil Ylli in Deti in ji povedal, kako so postali bratje in prisegli, da se bodo za vedno varovali.	vëllezërit e tij nëse donin të vinin me të dhe të jetonin në fshatin e tij. “Ne kemi dhënë besën që do të jemi vëllezër dhe do ta mbrojmë gjithmonë njëri-tjetrin”, tha Ylli. “Vëllezërit qëndrojnë bashkë”, tha Deti duke buzëqeshur. Dhe kështu, princesha dhe tre vëllezërit vendosën të shkojnë mëngjesin tjetër në fshatin e Kordhës. Mbretit i erdhi keq që vajza e tij do të largohej nga pallati, por e dinte se ajo do të ishte e lumtur me burrin e saj dhe kështu i dha çiftit të ri një sënduk plot me flori që t'i ndihmonte të fillonin jetën së bashku. Të tre vëllezërit dhe princesha e bukur u nisën për rrugë herët në mëngjes, kur sapo po lindte dielli mbi kreshtën e luginës. Ata udhëtuan për ditë e net të tëra, dhe udhëtimi nuk ishte gjithmonë i lehtë, por më në fund të katërt mbërritën në shtëpinë e thjeshtë të Kordhës në fshatin e tij të vogël. Kur dëgjoi zhurmën e kuajve, nëna e Kordhës vrapoi jashtë për të takuar djalin me lot në sy. Ajo nuk po u besonte syve kur i pa me rroba aq të mira dhe të martuar me një princeshë kaq të bukur. Më pas Kordha e prezantoi nënën me Yllin dhe Detin dhe i tha asaj se ata ishin bërë vëllezër dhe kishin dhënë besën se do ta mbronin përgjithmonë njëri-tjetrin.
--	---

"Çe ste bratje mojega sina," je rekla starka, "potem ste mi sinovi." Tiste noči je Kordhova mati skuhala obrok za vse. Skupaj so jedli in pili ter se pogovarjali o življenju, ki je pred njimi. Po obroku je Ylli vstal in pribil pero na okvir hiške. 'To pero je znak naše ljubezni in naše prisege, da se bomo ščitili. Če kdaj to pero kapne s krvjo, bomo vedeli, da je eden od nas v težavah, in prišli bomo na pomoč.' In tako so si bratje ustvarili življenje v majhni vasici in bili zelo srečni. Deti je postal vladar vasi in Ylli si je našel čudovito ženo. Trije bratje so bili včasih prisiljeni braniti svoje dežele pred sosednjimi kraljestvi, vendar so se borili kot eno in vedno premagali svoje sovražnike. To je moč prijateljstva, zvestobe in bratstva.	"Nëse jeni vëllezërit e djalit tim", tha plaka, "atëherë jeni edhe djemtë e mi". Atë natë nëna e Kordhës gatoi ushqime për të gjithë dhe ata hëngrën e pinë dhe folën për jetën që i priste. Pasi hëngrën, Ylli u çua dhe nguli me gozhdë një pupël mbi derën e shtëpisë së vogël. "Kjo pupël është shenjë e dashurisë dhe betimit tonë për të mbrojtur njëri-tjetrin. Nëse kjo pupël pikon gjak, do të dimë se njëri prej nesh është në hall, dhe do të vijmë për ndihmë . Kështu, vëllezërit filluan jetën në fshatin e vogël dhe ishin shumë të lumtur. Deti u bë i pari i fshatit dhe Ylli gjeti një grua të bukur. Të tre vëllezërit ndonjëherë ishin të detyruar të mbronin tokat kundër mbretërive fqinje, por luftuan si një i vetëm dhe gjithmonë i mundën armiqtë. Kjo është fuqia e miqësisë, besnikërisë dhe vëllazërisë.
--	---

TEŽKI ČASI

(Resnična zgodba)

Ko se je začela vojna, sem bila zelo mlada, zato se ne spominjam vsega dobro. Se pa spomnim, da sem se bala. Vsi so bili kot na trnih in nihče od nas ni vedel, kaj se bo zgodilo. Nihče se ni počutil varnega in slišali smo grozljive zgodbe o umorih in nasilju.

Spomnim se, da nam je nekega dne mama rekla, da če ostanemo doma, ne bomo imeli varnega življenja. Rekla nam je, da moramo prečkati mejo in ostati v drugi državi, dokler se vojna ne konča.

Bila sem zelo prestrašena in nisem hotela zapustiti hiše. Očeta ni bilo z nami in razumela sem, da se je mama zelo bala. Bila je noseča z mojo mlajšo sestro in imela, skupaj z mano, štiri hčere, za katere je morala skrbeti. Takrat sem bila premajhna da bi ji pomaga, zato se je mati verjetno počutila zelo osamljeno.

Veliko je bilo zgodb o pogrešanih ljudeh na meji, kar nas je vse prestrašilo. Očeta ni bilo zraven zato se je mama odločila, da gre s nami teta. Lahko si predstavljam, kako težko jim je bilo treba skrbeti za štiri mlada dekleta v tako strašljivi situaciji. Slišali smo, da so pobijali ljudi in da je smelo čez mejo v Makedonijo prečkati le določeno število ljudi na dan. Tega smo se bali, a mama je vztrajala, da moramo na pot, da bomo na varnem, dokler se vojna ne konča.

Isha shumë e vogël kur filloi lufta, prandaj nuk më kujtohet shumë mirë. Por mbaj mend që isha e trembur, të gjithë ishin si në gjemba dhe asnjë prej nesh nuk e dinte se çfarë do të ndodhte. Askush nuk ndihej i sigurt dhe dëgjonim histori të tmerrshme vrasjesh e dhune.

Më kujtohet nëna kur na tha një ditë se nëse do të rrinim në shtëpi, nuk e kishim jetën të sigurt. Na tha se duhej të kalonim kufirin dhe të qëndronim larg shtëpisë deri kur të përfundonte lufta.

Kisha shumë frikë dhe nuk doja të largohesha nga shtëpia. Babai nuk ishte me ne dhe unë e kuptoja se nëna ishte shumë e frikësuar. Ajo ishte shtatzënë me motrën time më të vogël dhe kishte katër vajza për t'u kujdesur, bashkë me mua. Unë isha shumë e vogël që ta ndihmoja, prandaj nëna duhet të jetë ndierë shumë e vetmuar.

Qarkullonin shumë histori për njerëz që humbnin në kufi, dhe kjo na trembi shumë të gjithave. Babai nuk ishte me ne dhe nëna kishte vendosur që me ne të vinte edhe halla. Mund ta imagjinoj se sa të dobëta duhet të jenë ndierë që u duhej të kujdeseshin për katër vajza të vogla në një situatë të frikshme si ajo. Dëgjonim se njerëzit vriteshin, dhe se për të kaluar kufirin me Maqedoninë lejonin vetëm një numër të caktuar njerëzish në ditë. Nga kjo u frikësuam shumë, por nëna këmbëngulte se ishte e domosdoshme

Ne spomnim se, da bi prestopil mejo, a mama je velikokrat pripovedovala zgodbo. Bilo je zelo hrupno in veliko ljudi se je prerivalo. Vsi so bili zaradi zgodb prestrašeni in nihče ni bil prepričan, kaj se je zgodilo s tistimi, ki so jih vojaki odpeljali.

Ravno ko smo prečkali, je mama izgubila iz oči starejšo sestro in je ni mogla najti med množico. Prestrašila se je, da bomo smeli prečkati mejo, medtem ko bodo moja sestra vojaki odpeljali ali ji preprečili prečkanje meje. Teta je pravočasno našla mojo sestro, tako da smo bili spet vsi skupaj na drugi strani.

që të niseshim për rrugë që të ishim të sigurt derisa të përfundonte lufta.

Nuk më kujtohet kur kaluam kufirin, por nëna ma ka treguar historinë shumë herë. Bëhej një zhurmë e madhe dhe shumë njerëz shtyheshin me njëri-tjetrin. Të gjithë ishin si në gjemba për shkak të historive dhe askush nuk ishte i sigurt se çfarë u ndodhte atyre që merreshin nga ushtarët.

Pikërisht në momentin kur po kalonim kufirin, nënës sime i humbi nga sytë motra ime më e madhe dhe nuk po arrinte ta gjente në turmë. Papritur ajo u tremb shumë duke menduar se neve do të na lejonin të kalonim kufirin, ndërsa motra do të mbetej prapa ose do të kapej nga ushtarët. Mirëpo, halla e gjeti motrën time në kohë dhe e ndihmoi të kalojë kufirin, kështu ne u bashkuam sërish në anën tjetër.

Do konca vojne smo ostali pri materini družini v Makedoniji. Ko je bilo varno smo se vrnili domov. Pri osmih letih mi je mama rekla, da je čas, da se spet preselim. Nisem se želela ker je bilo zadnjič tako strašljivo. Mama je rekla, da se selimo v Anglijo, ker bomo tam vsi imeli boljše prihodnost. Idejo sem sprva sovražila, ker nisem želela zapustiti prijateljev, a ko sem prišla sem, mi je bilo zelo všeč.

Doma se je šolski dan končal zvečer, vendar mi je bolj všeč tukaj, ker ostanemo v šoli do tretje ure. Tu v Angliji je več izbire in mislim, da lahko študirate na univerzi, tudi če nimate veliko denarja; samo potruditi se je treba in pridno študirati ter biti odločen.

Čeprav sem potrebovala nekaj časa, da sem se navadila tukaj, z veseljem rečem, da je Anglija moj dom. Tu imam veliko dobrih prijateljev. V Angliji so otroci z vsega sveta. V moji šoli so otroci iz Somalije, Bangladeša, Poljske, Portugalske in Filipinov. Tudi iz nekaterih drugih držav. Ne zdi se mi, da sem drugačen, ker sem iz Albanije.

Mislim, da je smisel te zgodbe sprejemanje sprememb. Življenje je včasih lahko res težko in strašljivo, včasih pa prinese veliko sprememb, vendar vidim, da iz sprememb lahko pridejo dobre stvari. Veselim se študija in začetka kariere. Vesel sem,

Ne qëndruam me familjen e nënës sime në Maqedoni derisa përfundoi lufta, dhe më pas kur gjendja u bë e sigurt u kthyem në shtëpi. Por, kur isha tetë vjeçe nëna më tha se kishte ardhur koha të largoheshim sërish. Unë nuk doja të largohesha, sepse herën e parë isha trembur shumë, por nëna më tha se kësaj here do të shkonim në Angli sepse atje do të kishim të gjithë një të ardhme më të mirë. Në fillim nuk doja aspak, sepse nuk dëshiroja të lija shoqet e mia, por kur mbërrita këtu më pëlqeu shumë.

Në vendin tim, shkolla mbaronte në darkë, por këtu më pëlqen që qëndrojmë deri në orën tre pasdite. Këtu në Angli ka shumë gjëra nga të cilat mund të

zgjedhësh, dhe mendoj se mund të shkosh në universitet edhe nëse nuk ke shumë para; të duhet vetëm të punosh shumë të studiosh shumë dhe të jesh e vendosur.

Megjithëse m'u desh pak kohë sa të mësohesha këtu, jam e lumtur që mund të them që Anglia është shtëpia ime sepse kam kaq shumë shokë e shoqe të mira këtu. Këtu në Angli ka edhe fëmijë nga e gjithë bota. Në shkollën time ka fëmijë nga Somalia, Bangladeshi, Polonia, Portugalia dhe Filipinet. Edhe nga disa vende të tjera. Mua nuk më duket se jam ndryshe ngaqë jam nga Shqipëria.

Mendoj se kuptimi i kësaj historie është të pranosh ndryshimet. Jeta ndonjëherë mund të jetë vërtet e vështirë dhe e frikshme, dhe ndonjëherë jeta sjell shumë ndryshime, por unë e shoh që nga ndryshimet mund të vijnë gjëra të mira. Unë mezi pres që të shkoj në universitet dhe të filloj karrierën, dhe jam e lumtur që jam në një vend që është plot me mundësi dhe ku jam e rrethuar

da sem v državi, ki je polna priložnosti in me obkroža toliko različnih kultur. Svojo zgodbo imenujem težki časi, vendar so v resnici pomen te zgodbe priložnosti, ki vam jih daje življenje, ko preživite težke čase in se veselite prihodnosti.	nga kaq shumë kultura të ndryshme. Historinë time e quaj <i>Kohë të vështira</i>, por në të vërtetë kuptimi i kësaj historie janë mundësitë që jeta të jep kur mbijeton gjatë kohëve të vështira dhe sheh përpara drejt së ardhmes.
--	--

Sodelovali člani študijskih krožkov 2018 – 2020

Shehrije Berisha, Mirdita Dobruna, Shehrije Dobruna, Atije Memedi, Ganimete Leniqi, Selvete Berisha, Mirvete Berisha, Faza Krasniqi, Kumrije Berisha, Floriana Aslanaj, Selvije Haliti

Vodja aktivnosti: Gabrijela Boškin Blokar

Mentor: Vanda Volk

OŠ Antona Žnideršiča
OE LJUDSKA UNIVERZA Ilirska Bistrica

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT